

EL LENGUATGE

13/XI/1982

El final de setmana

El Diccionari Fabra, des de la seva primera edició, publicada ara fa cinquanta anys, recull ja l'expressió *cap de setmana*. Però seria certament desenraonat d'esperar que hi fos definida com l'equivalència de la coneguda expressió anglesa «week-end». *Cap de setmana*, segons el Fabra, significa «darreres hores de treball del darrer dia de la setmana», que és el sentit amb què s'ha usat tradicionalment, talment com *cap de mes* significa «els darrers dies del mes». Fa mig segle, efectivament, els dies de lleure setmanal es reduïen, si és que hom en tenia, al diumenge i encara gràcies, i com que no es coneixia el concepte del «week-end» no s'havia creat, per tant, la necessitat de disposar d'una forma de llenguatge pròpia amb què designar-lo.

Però alguna cosa hem guanyat, al cap de cinquanta anys! I ja en fa uns quants que el «week-end» és un concepte usual per al qual hem cercat també una denominació pròpia, sobre la qual hi ha hagut criteris discrepants. Hi ha, en primer lloc, qui recorre a *fi de setmana*, que podria ésser perfectament vàlida, però, en tot cas, com a expressió del gènere femení, cosa que sembla que la fa inviable. Ens cal triar, aleshores, entre *cap de setmana* i *final de setmana*, dilema que la Gran Enciclopèdia Catalana resol decididament, car només atribueix a *cap de setmana* el significat amb què, iai com hem indicat, ja admet aquesta expressió el Diccionari Fabra des de fa cinquanta anys, i indica ben clarament, com a definició de *final de setmana*, «darrers dies de la setmana, dedicats al descans», a què afegeix encara una breu explicació de caràcter econòmic.

No es pot ignorar, tanmateix, que la denominació avui més usual és segurament *cap de setmana*. És, si més no, una denominació que no origina confusions de significat ni sembla estranya a ningú i, d'altra banda, els qui la combaten ho fan amb arguments desencertats: que *cap* vol dir «començament», cosa que emmema a complicar la discussió amb la consideració del dia en què comença i del dia en què acaba la setmana. És una discussió superflua, car *cap* significa «qualsevol dels dos extrems d'una cosa». Si es pot dir que convé decidir-se per *final de setmana* és a causa de la seva inclusió en una obra de consulta solvent i perquè *cap de setmana* és una denominació ocupada ja anteriorment amb un altre significat.

Albert Jané